

Jens Ulltveit-Moe – investor, gründer og nærings

– VI HAR ET FORVA

GRØNN NÆRING: Jens Ulltveit-Moe er en institusjon i norsk samfunnsliv. Han er investor, gründer og næringslivsleder, og er en av de rikeste og mest innflytelsesrike menn i Norge. For nesten 20 år siden førte han næringsvirksomheten sin gjennom et grønt skifte, og har blitt en fremtredende banebryter på feltet. De færreste vet derimot at storfamilien hans har kristne røtter.

BEARBEIDET AV MARIE HAGEN VAN WYK, redaksjonen@idag.no

■ – Jeg er familiens sorte får, jeg! Min morfar var sogneprest i Jakob menighet, og var også misjonær i India, hvor min mor ble født. Min onkel, Håkon, var sogneprest i Arendal. Hans sønn Johannes ledet kirkerådet, forteller Ulltveit-Moe i TV-programmet «Hovedstaden med pastor Torp».

– Bygda jeg kommer fra, Jærstad, har en veldig sterk indremisjon, og min tante var gift med en misjonsprest og hun var også misjonær i Zulu i sørlige Afrika.

Morens storesøster reiste ut som misjonærer til India. Men så kom første verdenskrig som gjorde at de ble i India i hele 10 år.

– Da hun kom tilbake til Norge kjente hun ikke igjen foreldrene sine. Det var tøft, forteller han.

Respekt for skaperverket

– Uavhengig av hva du mener om hvordan jorden ble til, så har du respekt for skaperverket? Spør Torp.

– Jeg har voldsom respekt for skaperverket og føler at det er veldig viktig å bevare naturen. For å gjøre det, er paradokset at vi må gjøre inngrep i den, svarer Ulltveit-Moe og fortsetter:

– Jeg er i sentralstyret i MDG, og jeg er veldig opptatt av å forberede for alternativ energi.

Nøysomhet

Ulltveit-Moe slår også et slag for god gammeldags nøysomhet.

– Det er det vi forbruker av drivstoff, bensin og sement som slipper ut masse CO₂, stål og aluminium. Jo mindre vi bruker, jo bedre er det.

– Men nøysomhet er ikke et lett budskap å selge til Norges befolkning som i min levetid har fått tredoblet levestandarden sin, mener Ulltveit-Moe.

Miljøoppvåkningen

Han hadde selv en miljø-oppvåkning etter at han hadde bygd opp en stor oljevirkosomhet i perioden 1984 til 2000, med 5000 ansatte.

Han begynte å sette seg inn i forskning fra FNs klimaråd, og ble skremt.

– De forutså det som nå skjer. Oppvarming, ødeleggelse, flom, mennesker på flukt. Jeg kjente på et ansvar som menneske til å ikke fortsette med olje, forklarer Ulltveit-Moe.

– Jeg så det også som en mulighet for et grønt skifte i samfunnet, hvor det var mulig å få stor verdiskapning

FORSKER PÅ KLIMA: Jens Ulltveit-Moe er styreformann i Cicero, et forskningsinstitutt med 100 forskere på klima. Ulltveit-Moe har også en bedrift i Brasil som nå tjener penger på fornybar energi. Foto: Oslokirken

gjennom å gjøre skiftet. Så jeg solgte alt jeg hadde og investerte mye i Det grønne skiftet, i solenergi og biodrivstoff.

Det grønne skiftet har gått langsommere enn han hadde trodd.

– Det har kostet meg milliarder. Men nå er det der! I Norge er det ikke så stor bevissthet om klimaendringen, men i fjor skjedde det alvorlige klimarelaterte ting i Europa, i Australia og i California. Og på de tre stedene har det vært store politiske skifter, et grønt skifte, sier Ulltveit-Moe.

Olje vs. fornybart

Ulltveit-Moe var medlem av Høyre i store deler av livet, og var fornøyd med det.

Men så slo Høyre og Arbeiderpartiet

sammen oljeavtalen, som førte til store investeringer i olje for Norge.

– Det følte jeg var virkelig galt. Vi ser nå at hele verden går i retning av fornybart. I Norge har det nesten aldri vært investert mer i oljeutvinning og oljeutbygging enn akkurat nå.

– For øyeblikket tjener vi eventyrlig masse, men jeg tror det er veldig farlig for Norge, understreker han.

Ulltveit-Moe har en bedrift i Brasil for fornybar energi.

– Fornybart kan bygges opp raskt. EU, for eksempel, sier at fra 2025 skal det bare være elbiler. Det vil bli en redusert etterspørsel etter olje i verden og da risikerer Norge å sitte med svære investeringer i 2050, som kan være ganske verdiløse.

slivsleder:

ALTERANSVAR

SAMTALE: Jens Ulltveit-Moe i samtale med Jan Aage Torp i TV-programmet «Hovedstaden med pastor Torp». Foto: Oslokirken

– Det er en veldig stor trussel mot vår velferd, argumenterer Ulltveit-Moe.

– Du fortalte at du var i Høyre og nå er i MDG, men er det ikke egentlig grunnleggende konservativt, i positivt forstand, det budskapet du nå formidler?

– Jo, klart det. Det er jo et konservativt kristent budskap. Vi ødelegger Guds skaperverk.

– En ting er om jeg sier det. Men paven sier det også. FNs generalsekretær sier det. Mange sterke stemmer sier det, svarer Ulltveit-Moe.

Trussel mot profitt

Han forstår at det er veldig fristende å tjene mye penger her og nå, og at man på Vestlandet, som er oljedelen

av Norge, klart føler seg truet.

– Det grønne skiftet er en trussel. Jobbene vil være der. For det grønne skiftet krever flere jobber enn oljen, men de vil være dårligere betalt, påpeker Ulltveit-Moe.

– Hvis du tror på Gud og Hans skaperverk, så må du ha respekt for det og ikke være opptatt av kortsiktig profitt eller eget behag, utfordrer han.

Cicero og klimaforskning

Jens Ulltveit-Moe er styreformann i Cicero, et forskningsinstitutt med 100 forskere som forsker på klima.

– Det er ingen tvil om at global oppvarming er der og det vil bli sterkere, og føre til stadig større problemer.

– Norge er veldig heldige, men vi

føler det også. Vi har mye ras og flom, påpeker han og fortsetter:

– De som sier at klimaendringen er forårsaket av mennesker, har stor troverdighet, poengterer Ulltveit-Moe.

– Men som Mark Twain sa: «Du får ikke en mann til å tro på budskapet ditt hvis han taper penger på å tro det.» Her gjelder det mer tap av personlig komfort.

Nå ut til folket

Ulltveit-Moe tror pastorer har en veldig viktig funksjon. I et demokrati følger styrende politikere det folk mener.

– Veien gjennom dette går gjennom å snu stemningen hos folk flest. Jeg tror det er helt sentralt at evangeliske ledere også bringer budskapet ut, slik at folk ser behovet selv, sier Ulltveit-Moe.

– Vi må gjøre noe for de neste generasjonene. Permafrosten på Svalbard står i fare for å tine. Og hvis store deler av Midtøsten og bildet rundt ekvator har sommertemperaturer på over 50 grader, så vil mange hundre millioner mennesker være på flukt på kloden. Det vil bli en stor humanitær utfordring, påpeker han.

Åndelig ansvar

Torp forteller at han har møtt en som jobber i en av Ulltveit-Moes miljøer, og som står i forbønn for klimakampen for at folk skal forstå alvoret og handle.

– Det relaterer til «Det ondes problem», mener Ulltveit-Moe.

– Når Gud har all makt, hvordan kan Han la noe så galt som klimaendringen skje? Svaret på det lærte jeg er for å teste oss mennesker ut, om vi gjør de riktige valgene, sier Ulltveit-Moe og fortsetter:

– Denne testen feiler store deler av den norske befolkningen. Der har du og dine et stort ansvar for å overbevise.

» Det grønne skiftet er en trussel. Jobbene vil være der, for det grønne skiftet krever flere jobber enn oljen, men de vil være dårligere betalt.

JENS ULLTVEIT-MOE

ise. Alle gode krefter, også bønn, må til.

Ulltveit-Moe har selv betalt en pris, og har vesentlig mindre penger nå enn før han satset på miljøet. Han mener det er verdt det.

«Hva gagnar det et menneske om du vinner hele verden, men tar skade på din sjel», siterer han.

– De pengene jeg har hatt mest glede av i livet, er de jeg har gitt bort, oppsummerer den norske klimainvestoren Jens Ulltveit-Moe.